

18.8x27.52	1/2	עמוד 20	שישי בגולן	01/2026	96525228-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

אתגר המיליון :

דברים שרציתי לומר

אורי הייטנר, אורטל ■ uriheitner@gmail.com

אתגר המיליון

אחד מפירושי התפיסה הציונית הוא: מדינת ישראל תהיה המקלט של היהודים מפני האנטישמיות בעולם. היום, לאור גל העוינות הגואה, מסתמנת הזדמנות בלתי חוזרת לעלייה רבתי מארצות המערב. האם נשכיל להעמיד מנהיגות אמת, שתהיה ראויה לגודל השעה?

מדינת ישראל. כל גל עלייה חיוק מאוד את היישוב בארץ ישראל ולאחר תש"ח - את מדינת ישראל.

בעלייה הגדולה של שנות ה-90, כמה מהעולים מחבר המדינות היו בעלי הכרה ציונית? כמה מהם היו עולים לישראל ולא מהגרים לארצה"ב, אלמלא ראש הממשלה יצחק שמיר הצליח, בצעד לא פופולרי, לשכנע את ארה"ב לבטל את מעמד הפליט היהודי בריה"מ, כיוון שכאשר יש מדינה יהודית, יהודי אינו יכול להיות פליט, כי יש לו בית לאומי? סביר להניח שרובם היו מעדיפים את ארה"ב.

אך בפועל, עלייתם לארץ הייתה משב רוח ציוני רענן, שהקיץ את מדינת ישראל קפיצת מדרגה רבתי בכל תחום ותחום מתחומי חינוך. לא הייתה ברכה למדינת ישראל ברורות האחרונים, כמו העלייה הגדולה.

היום, אני מאמין, אנו נמצאים בפתחה של שעת כושר, של הזדמנות לגל עלייה גדול מארצות הרווחה, מארה"ב, אירופה, דרום אמריקה ואוסטרליה, בשל האנטישמיות הגואה במדינות אלו. לכאורה, איך אפשר לומר אחרי השבעה באוקטובר שישראל היא המקום הבטוח ביותר ליהודים? אכן, המכה הזאת מעוררת שאלות קשות. אני מקווה ומאמין שהמחדל ייחקר באמת בוועדת חקירה ממלכתית ונשכיל להפיק את הלקחים כדי למנוע הישנות אסונות כאלו, אולם גם בעתיד, נתמודד עם טרור ועם אתגרים ביטחוניים. אך ישראל היא המקום היחיד בעולם שהיהודים, כיהודים, אינם רק בעלי הבית, אלא גם בני בית. זה המקום היחיד שבו הם אינם זרים. זה המקום היחיד שהם אינם נרדפים. בשנתיים האחרונות, בגל האנטישמיות חובק העולם שנוצר ביום הטבח ובהשראתו ומאז הולך וגואה, הולכת וגוברת תחושת הזרות וחוסר הביטחון של היהודים בעולם.

מנהיגות מודל שמיר

האנטישמיות היא מחלה נוראה שיש להילחם בה. יש לישראל אחריות להוביל את המלחמה הזאת ולחזק את הקהילות היהודיות בגולה. במקביל, עליה לעודד את שיבתם למולדתם ההיסטורית,

מונה "הציונות הקטסטרופלית" מתאר את התפיסה הציונית שעל פיה חייבים להקים מדינה יהודית בארץ ישראל, כי צפויה קטסטרופה ליהודים בגולה. מדינת ישראל תהיה המקלט של היהודים.

התפיסה הרואה בציונות תגובה ומענה לאנטישמיות ומקלט להגן על היהודים, אינה התפיסה היחידה בציונות.

ישנה התפיסה של "בתוקף זכותנו הטבעית וההיסטורית" - מימוש זכותו הטבעית של העם היהודי להגדרה עצמית במשפט העמים וזכותו ההיסטורית לריבונות לאומית במולדתו, ארץ ישראל.

ישנה גם התפיסה של "לבנות ולהיבנות בה" - לבנות את ארץ ישראל ולהיבנות בה, כעם בן חורין.

ישנה התפיסה של "פה בארץ חמדת אבות, תתגשמה כל התקוות" - הציונות כמסד ליצירת חברת מופת, שתגשים את חזונו של נביאי ישראל ותשמש אור לגויים.

אין כל סתירה בין המאפיינים הללו של הציונות. הציונות היא החיבור של כל אלה. מקובל שהרצל יצר את הציונות בשל האנטישמיות, אך הוא גם אמר שהחזרה ליהדות קודמת לחזרה לארץ היהודים והוא כתב את האוטופיה "אלטנוילנד", שבה צייר את המדינה היהודית כמדינת מופת.

כל עלייה - קפיצת מדרגה

אך אין ספק, שאחד המוקדים המרכזיים של הציונות הוא הגנה על היהודים מפני האנטישמיות. הציונות לא נועדה לפתור את בעיית הציונים, אלא את בעיית היהודים ולכן היא מעולם לא חשבה שיש להקים מדינה לציונים, אלא מדינה ליהודים, בית לכל יהודי בעולם, בלי לפשפש בציציותיו ובהשקפת עולמו. רבים מן העולים לאורך הדורות לא באו בהכרח מתוך ערגה לארץ ישראל ודבקות באידאולוגיה הציונית, אלא בשל המצוקה בגולה. אולם בעצם עלייתם, הם הגשימו את הציונות והיו ציונים למעשה וחיזקו את המפעל הציוני ואת

הציונות לא נועדה לפתור את בעיית הציונים, אלא את בעיית היהודים ולכן היא מעולם לא חשבה שיש להקים מדינה לציונים, אלא מדינה ליהודים, בית לכל יהודי בעולם, בלי לפשפש בציציותיו ובהשקפת עולמו

96525258-2	01/2026	שישי בגדלן	עמוד 22	2/2	9.19x25.78
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציורו - 80790					

אתגר המיליון :

את עלייתם לישראל. אני מאמין שאנו עשויים לעמוד בפתחו של גל עלייה גדול; עליית מיליון יהודים בעשור הקרוב. אם הדבר יקרה, יהיה זה חיוזק אדיר לחוסנה של ישראל מכל בחינה שהיא - דמוגרפית, ביטחונית, התיישבותית, כלכלית, חברתית, מדעית, טכנולוגית ותרבותית.

אבל זה לא יקרה מעצמו. זה יקרה אם מדינת ישראל תגדיר את האתגר הזה כמשימה הלאומית הגדולה שלה בעשור הקרוב. לשם כך, יש צורך במנהיגות אמת, שעוסקת בבנייה ולא בהרס, באחדות ולא ב"הפרד ומשול". המודל הוא מנהיגותו של יצחק שמיר, שכל שאנו מתרחקים מכהונתו, האיש הנמוך הזה הולך ומתגלה כענק; כמנהיג ציוני ממוקד מטרה, חסר אגו, שהוביל את המהלך האדיר של קליטת יהדות בריה"מ לשעבר ויהדות אתיופיה.

”
שמיר דאג לכך שהם יעלו, והוא דאג לכך שהם ייקלטו. הוא טרטר את כל משרדי הממשלה ואת המוסדות הלאומיים והכין אותם לעלייה גדולה, שחונן ממנו אף אחד כמעט לא האמין שתכוא. הוא דרש ממשרדי הממשלה עשייה ותוצאות

הוא דאג לכך שהם יעלו, והוא דאג לכך שהם ייקלטו. הוא טרטר את כל משרדי הממשלה ואת המוסדות הלאומיים והכין אותם לעלייה גדולה, שחונן ממנו אף אחד כמעט לא האמין שתכוא. הוא דרש ממשרדי הממשלה עשייה ותוצאות, כדי להיערך לקליטה הגדולה, תוך הפקת לקחים מטעויות בקליטת העליות הקודמות. כל הופעה שלו בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, הוא פתח בנקיבת מספר העולים שעלו לישראל מאז הישיבה הקודמת. הוא ידע והבין שזהו הביטחון הלאומי האמיתי שלנו.

היום, אנו ניצבים בפתחה של הזדמנות בלתי חוזרת לעלייה רבתי מארצות המערב. עלייה כזאת תציל את העם היהודי בגולה לא רק מהאנטישמיות, אלא יותר מכך - מההתבוללות והיא תתרום תרומה אדירה למדינת ישראל, בכל תחומי החיים.

האם נשכיל להעמיד מנהיגות אמת, שתהיה ראויה לגדול השעה, שלא תחמיץ את אתגר המיליון, אלא תוביל בהצלחה את המשימה הלאומית העליונה הזאת?

אורי הייטנר, אורטל